

СХВАЛЕНО

рішенням наукової ради
Національного фонду досліджень України
(протокол засідання № 25 від 29.06.2021)

Порядок розгляду та експертизи проєктів із виконання наукових досліджень і розробок, що подаються Національному фонду досліджень України для участі в конкурсних відборах

Загальні положення

1. Порядок розгляду та експертизи проєктів із виконання наукових досліджень і розробок, що подаються Національному фонду досліджень України для участі в конкурсних відборах (далі – Порядок), розроблено відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу», постанови Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 528 «Про Національний фонд досліджень України» та постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. №1170 «Про затвердження Порядку конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень проєктів з виконання наукових досліджень і розробок» (далі – Порядок конкурсного відбору).

2. Цей Порядок визначає процедуру розгляду та наукової і науково-технічної експертизи (далі – експертиза) проєктів із виконання наукових досліджень і розробок, що подаються Національному фонду досліджень України (далі – Фонд) для участі в конкурсних відборах Національного фонду досліджень України (далі – конкурс).

3. Основними принципами розгляду та експертизи проєктів є:

- максимальна відкритість та прозорість;
- незалежність і об'єктивність наукової і науково-технічної експертизи проєктів із виконання наукових досліджень і розробок;
- компетентність і об'єктивність осіб, що проводять експертизу;
- урахування світового рівня науково-технічного прогресу;
- відповідальність за достовірність і повноту аналізу, обґрунтованість рекомендацій експертизи;
- повага до авторських та суміжних прав, а також дотримання принципів наукової етики;
- дотримання засад добросовісної конкуренції;
- запобігання конфлікту інтересів під час розгляду та експертизи проєктів із виконання наукових досліджень і розробок (далі – проєкт).

4. У цьому Порядку поняття мають такий зміст:

Реєстраційний номер – кодова позначка, яка присвоюється заявці на одержання грантової підтримки (далі – заявка) під час конкурсного відбору на надання грантової підтримки за рахунок коштів державного бюджету і зберігається за заявкою незмінною протягом конкурсного відбору;

Тематична Панель (Панель) – група членів Комісії конкурсу, сформована відповідно до тематичних напрямів конкретного конкурсу у складі не менше 5 осіб, яка забезпечує процес розгляду та експертизи проєктів відповідного тематичного спрямування;

Куратор – член Комісії конкурсу, уповноважений рішенням Комісії конкурсу здійснювати постійний супровід визначених проєктів (від підбору експертів до встановлення результатів конкурсу);

Автори проєкту – науковий керівник та виконавці проєкту, які зазначають свої прізвища у заявці.

Референт – працівник дирекції Фонду, визначений дирекцією для організаційного і технічного супроводу заявки, поданої на конкурс, від моменту її надходження до завершення роботи Комісії конкурсу;

Арбітр – член наукової ради Фонду, обраний науковою радою відповідної секції, для комунікації між Комісією конкурсу і науковою радою секції на усіх етапах розгляду та експертизи проєктів, нагляду за дотриманням умов конкурсу та вимог до процедур, визначених цим Порядком;

Спостерігач – член наукової ради Фонду, обраний науковою радою відповідної секції для поточного моніторингу процесу розгляду та експертизи заявок на предмет дотримання встановлених вимог, правил та процедур та невідкладного інформування Арбітра про їх порушення;

Надсилання проєкта експерту для проведення наукової і науково-технічної експертизи – офіційний запит, що надсилається електронною поштою можливому експерту з пропозицією проведення наукової і науково-технічної експертизи проєкту, із зазначенням назви, анотації та переліку авторів проєкту, та терміну, протягом якого експерту пропонується надати згоду на проведення експертизи (цей термін визначається Комісією конкурсу, але не може перевищувати 5 робочих днів);

Згода експерта на проведення експертизи - підтвердження прийняття можливим експертом пропозиції провести наукову і науково-технічну експертизу проєкту відповідно до вимог даного Порядку, надіслане електронною поштою або через електронну систему Фонду;

Висновок експерта – складений за встановленою формою узагальнений результат наукової і науково-технічної експертизи проєкту, який містить числові оцінки в балах за всіма встановленими умовами конкурсу критеріями оцінювання і текстове обґрунтування цих оцінок, і відповідає вимогам щодо повноти, обґрунтованості і достовірності;

Конфіденційна конкурсна інформація – інформація, що міститься в матеріалах конкурсного відбору та в електронній системі Фонду, а також інформація щодо деталей обговорень проєктів на засіданнях Комісії конкурсу або Панелей, за винятком:

- інформації, яка є загальнодоступною;
- назв, анотацій та переліків авторів проєктів.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та в Порядку конкурсного відбору.

Подання та реєстрація заявок на надання грантової підтримки

5. Подання та реєстрація заявок здійснюються відповідно до пунктів 10–18 Порядку конкурсного відбору та цього Порядку.

6. Заявки та документи для участі в конкурсі подаються в електронній формі українською мовою або українською та англійською мовами відповідно до вимог, визначених умовами конкурсу, з обов'язковою відміткою про згоду авторів проєкту на його реалізацію.

7. Заміна або внесення уточнень до поданих документів учасником конкурсу після закінчення зазначеного в оголошенні конкурсу терміну подання заявки не допускаються.

8. Вимоги до формату документів, у тому числі їхніх сканованих копій, та методу їх уведення через веб-сайт Фонду під час подання заявок в електронній формі визначаються умовами конкурсу.
9. Реєстрації підлягають тільки ті заявки, які направлені на конкурс у термін, зазначений в оголошенні про проведення конкурсу.
10. Реєстрація заявки здійснюється дирекцією Фонду із внесенням відомостей до електронної бази даних Фонду.
11. Під час реєстрації кожній заявці присвоюється відповідний реєстраційний номер.

12. Учаснику конкурсу повідомляється про реєстрацію заявки і прийняття її до попереднього розгляду (автоматично при поданні заявки онлайн або протягом одного робочого дня дирекцією Фонду електронною поштою).

Розгляд та експертиза заявок

13. Розгляд та експертиза заявок здійснюються відповідно до пунктів 19–26 Порядку конкурсного відбору, цього Порядку, з урахуванням вимог Положення про дотримання наукових етичних принципів та запобігання конфлікту інтересів під час проведення експертизи та конкурсного відбору проектів України, що фінансуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України, а також згідно з Положенням про Комісію конкурсу (Додаток 1 до цього Порядку) та умовами конкурсу, визначеними науковою радою Фонду в рішенні про проведення конкурсу.

14. Наукова рада Фонду не втручається у роботу Комісії конкурсу і не бере безпосередньої участі у процесі розгляду та експертизи проєктів. У відповідності до підпункту 5 пункту 19 Положення про Національний фонд досліджень України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 528, наукова рада Фонду здійснює контроль за виконанням прийнятих нею рішень. З метою здійснення контролю за виконанням вимог цього Порядку і Положення про дотримання наукових етичних принципів та запобігання конфлікту інтересів під час проведення експертизи та конкурсного відбору проєктів, що фінансуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України, наукова рада Фонду обирає зі свого складу по одному Арбітру та по два Спостерігачі до кожної Панелі.

Спостерігачі уповноважені здійснювати поточний моніторинг перебігу конкурсу на усіх етапах розгляду та експертизи проєктів з метою запобігання та своєчасного усунення можливих порушень. При виявленні порушень Спостерігачі невідкладно інформують про це Арбітра та, в разі необхідності, Голову Фонду. Спостерігачі безпосередньо не взаємодіють з членами Комісії конкурсу і не беруть участь у засіданнях Комісії конкурсу.

Арбітри уповноважені здійснювати нагляд за дотриманням Комісією конкурсу вимог даного Порядку, а також вимог Положення про дотримання наукових етичних принципів та запобігання конфлікту інтересів під час проведення експертизи та конкурсного відбору проєктів, що фінансуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України.

Оскільки доступ до електронної системи Фонду надається виключно на засадах дотримання конфіденційності, Арбітри, Спостерігачі та члени Комісії конкурсу протягом п'яти робочих днів з моменту їх обрання підписують та надають дирекції Фонду відповідне зобов'язання щодо нерозголошення конфіденційної інформації.

Арбітр має право брати участь у засіданнях Комісії конкурсу та Панелей (без права голосу). За обґрунтованим поданням Арбітра наукова рада Фонду звертається до голови Комісії конкурсу щодо реагування на випадки виявлених можливих порушень під час розгляду та експертизи проєктів.

У разі виявлення можливих порушень (як самостійно, так і за поданням Спостерігачів) Арбітр зобов'язаний письмово (електронною поштою) звернутися до голови Панелі щодо розгляду та реагування на факт порушення. Копії такого звернення одночасно направляються також голові Комісії конкурсу.

У разі незадовільного реагування на виявлені можливі порушення протягом трьох робочих днів з моменту направлення Арбітром відповідного звернення голові Панелі, Арбітр звертається з відповідним поданням до голови наукової ради Фонду щодо реагування на факт порушення (порушень).

15. Комісія конкурсу протягом п'яти робочих днів із дати закінчення терміну подання заявок здійснює (за технічної та організаційної підтримки Референтів) їх попередній розгляд щодо відповідності критеріям, визначеним науковою радою Фонду в умовах конкурсу.

При попередньому розгляді підставою для відхилення заявки за формальними ознаками є невідповідність поданих учасником конкурсу документів вимогам щодо їх переліку та/або оформлення, визначеним умовами конкурсу.

Заявка також може бути відхилена при попередньому розгляді на підставі її невідповідності тематичному напрямку конкурсу (якщо такий було визначено в умовах конкурсу) та іншим умовам конкурсу.

За результатами попереднього розгляду Комісія конкурсу затверджує перелік заявок, які відхиляються за формальними ознаками та/або знімаються з розгляду на підставі невідповідності критеріям, визначеним умовами конкурсу. Рішення Комісії конкурсу про зняття з розгляду заявки через її невідповідність критеріям, визначеним умовами конкурсу, повідомляється дирекцією Фонду відповідному учаснику конкурсу через електронний кабінет та/або електронною поштою не пізніше трьох робочих днів після ухвалення такого рішення.

16. Для кожної заявки, що визнана відповідною вимогам, Комісія конкурсу, протягом не більше ніж двох робочих днів з часу завершення їх попереднього розгляду, за пропозицією Панелі визначає двох Кураторів, які відповідатимуть за супровід заявки протягом всього конкурсного відбору. Кожен Куратор декларує відсутність конфлікту інтересів з авторами відповідного проєкту.

Куратори здійснюють пошук можливих експертів для призначених їм проєктів за допомогою систем пошуку експертів, використання яких схвалене науковою радою Фонду (відповідне рішення наукова рада Фонду повинна прийняти до оголошення конкурсу). Першочерговими критеріями при виборі та рейтингуванні можливих експертів є відповідність їхньої області експертизи тематиці проєкту та загальний науковий рівень, підтверджені наявністю наукових ступенів та відповідних наукових публікацій.

За пропозицією Кураторів, Комісія конкурсу, протягом не більше п'яти робочих днів з часу призначення Кураторів, затверджує за кожною заявкою рейтинговий список можливих експертів, з урахуванням тематики проєкту, умов конкурсу, та вимог Положення про дотримання наукових етичних принципів та запобігання конфлікту інтересів під час проведення експертизи та конкурсного відбору проєктів, що фінансуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України.

Якщо умови конкурсу передбачають обов'язкове залучення іноземних експертів для експертизи певного проєкту, то затверджується два окремих рейтингових списки (вітчизняних та іноземних експертів).

Куратор заявки не може проводити експертизу проєкту, для якого він/вона визначений Куратором.

Комісія конкурсу, за технічної і організаційної підтримки Референта, не пізніше ніж протягом п'яти робочих днів з дня затвердження Комісією конкурсу рейтингових списків можливих експертів, складених з урахуванням умов конкурсу щодо залучення іноземних експертів (якщо таке передбачено умовами конкурсу), надсилає проєкт для проведення наукової і науково-технічної експертизи (надсилає запит на проведення експертизи) першим трьом за рейтингом можливим експертам.

У випадку, якщо можливий експерт, якому надіслано проєкт (запит на проведення експертизи), відмовився від проведення експертизи, або не надав згоду на її проведення, то на третій робочий день йому надсилається лист-нагадування із можливістю надати відповідь протягом одного робочого дня. Якщо така відповідь не

надходить, то проєкт надсилається наступному у рейтинговому списку експерту, з урахуванням умов конкурсу (зокрема щодо залучення іноземних експертів).

Процедура повторюється доти, доки не буде отримана згода від трьох експертів, що задовольняють умовам конкурсу, після чого інші вже надіслані запити на проведення експертизи за цією заявкою скасовуються, а наступні згоди відхиляються, про що Референти негайно повідомляють відповідних можливих експертів.

Отримані згоди реєструються Референтами у хронологічному порядку їх надходження.

Якщо затверджений Комісією конкурсу рейтинговий список можливих експертів за певною заявкою вичерпано до того, як три експерти надали згоду, то Комісія конкурсу невідкладно (але не пізніше, ніж протягом трьох робочих днів) затверджує додатковий рейтинговий список можливих експертів.

Максимальна кількість заявок, експертизу яких може проводити один експерт, визначається Комісією конкурсу, але не може перевищувати 10 заявок в межах одного конкурсу та 15 заявок в межах всіх конкурсів, що проводяться Фондом за календарний рік.

17. При наданні згоди на проведення експертизи експерт декларує відсутність конфлікту інтересів з авторами проєкту, а також підтверджує відповідність його/її області експертизи тематичному напрямку проєкту та той факт, що він/вона ознайомлений з вимогами даного Порядку щодо проведення експертизи та вимогами Положення про дотримання наукових етичних принципів та запобігання конфлікту інтересів під час проведення експертизи та конкурсного відбору проєктів, що фінансуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України.

Експерту, який надав згоду на проведення експертизи проєкту, Куратор невідкладно (але не пізніше, ніж протягом двох робочих днів) надає доступ до матеріалів проєкту через електронну систему Фонду. У випадку, якщо експерт ще не зареєстрований як користувач в електронній системі Фонду, Референт інструктує і консультує експерта щодо дій, необхідних для такої реєстрації.

Крім доступу до матеріалів проєкту, експерту також надається така інформація: електронні адреси обох Кураторів проєкту, голови Панелі, голови Комісії конкурсу, та голови Фонду; методичні рекомендації щодо підготовки висновку експерта.

18. Метою експертизи заявки є складання експертом обґрунтованого висновку щодо якості проєкту та спроможності учасника конкурсу виконати його на належному рівні, відповідно до критеріїв та форми оцінювання, визначених науковою радою Фонду в умовах конкурсу. Проведення наукової і науково-технічної експертизи проєктів здійснюється з урахуванням Положення про дотримання наукових етичних принципів та запобігання конфлікту інтересів під час проведення експертизи та конкурсного відбору проєктів, що фінансуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України. Критерії та форма оцінювання проєктів із виконання наукових досліджень і розробок наведені в Додатку 2 до цього Порядку.

19. Експертиза проєкту здійснюється експертами протягом п'ятнадцяти календарних днів з дати отримання ними доступу до матеріалів проєкту. За результатами експертизи експерт готує висновок експерта, який подає через електронну систему Фонду.

Якщо Комісія конкурсу не приймає висновок експерта до розгляду, то призначається новий експерт на заміну того, чий висновок не прийнятий. Новий експерт протягом трьох робочих днів надає згоду на проведення експертизи. Якщо така згода отримана, то йому надається п'ять робочих днів для здійснення експертизи проєкту.

Куратори не пізніше ніж протягом двох робочих днів з часу подання висновку експерта до електронної системи Фонду проводять його перевірку на повноту, достовірність, і обґрунтованість. Висновок експерта вважається прийнятим до розгляду Комісією конкурсу за умови консенсусу обох Кураторів щодо його відповідності встановленим вимогам до повноти, достовірності і обґрунтованості.

У разі виявлення Кураторами недоліків, висновок експерта повертається на доопрацювання (з обов'язковою вказівкою на виявлені недоліки), яке експерт повинен здійснити не пізніше ніж протягом трьох робочих днів. Якщо після доопрацювання висновку експерта, на думку Кураторів, все ще не задовольняє вимогам повноти,

достовірності і обґрунтованості, то питання передається на розгляд Панелі. Панель протягом трьох робочих днів ухвалює рішення щодо прийняття чи неприйняття висновку експерта до розгляду.

Якщо Панель ухвалила рішення, що висновок експерта не може бути прийнятий до розгляду (не задовольняє вимогам повноти, достовірності і обґрунтованості), таке рішення передається на розгляд Комісії конкурсу, яка протягом не більше 5 робочих днів ухвалює остаточне рішення.

У комунікації з експертами, Куратори та інші члени Комісії конкурсу не мають права висловлювати власні оціночні судження щодо проекту, а можуть лише вказувати на конкретні недоліки у висновку експерта (внутрішні суперечності, відсутні чи неповні обґрунтування, фактичні помилки тощо) і вимагати їх усунення.

Будь-яка комунікація Кураторів з експертами поза електронною системою Фонду заборонена.

Якщо Експерт на будь-якому етапі проведення експертизи вважає, що на нього здійснюється тиск з боку членів Комісії конкурсу або інших осіб, він повинен невідкладно письмово (електронною поштою) повідомити про це голові Панелі та голові Комісії конкурсу, а за необхідності – голові Фонду. Про будь-які спроби тиску чи втручання інших осіб у роботу членів Комісії конкурсу вони мають невідкладно письмово (електронною поштою) повідомляти голові Панелі, голові Комісії конкурсу, та Арбітру, а за необхідності - голові Фонду.

20. Куратори аналізують сукупність отриманих висновків експертів за проектом і доповідають про результати на засіданні Панелі. Якщо показник розбіжності оцінок R , обчислюваний згідно процедури, визначеною умовами конкурсу, не перевищує критичного значення, встановленого умовами конкурсу, то підсумковою чисельною оцінкою заявки вважається середнє арифметичне оцінок висновків експертів. Якщо показник розбіжності R перевищує критичне значення, встановлене умовами конкурсу, то на основі розгляду проекту з урахуванням результатів наукової і науково-технічної експертизи та обґрунтованих пропозицій Кураторів, Панель ухвалює пропозицію підсумкової чисельної оцінки, процедура визначення якої встановлена умовами конкурсу.

21. Після отримання всіх висновків експертів і ухвалення рішень щодо прийняття їх до розгляду Комісія конкурсу не пізніше ніж протягом 7 робочих днів на своєму засіданні здійснює розгляд проєктів, з урахуванням їх відповідності критеріям, визначеним науковою радою Фонду, результатів наукової і науково-технічної експертизи проєкту, і на основі пропозицій Панелей формує рейтинговий список проєктів із зазначенням інформації щодо їх чисельного оцінювання (від найбільшого значення до найменшого).

Якщо Комісія конкурсу обґрунтовано не погоджується з пропозицією Панелі щодо підсумкової чисельної оцінки певного проєкту, вона повертає відповідний проєкт Панелі для невідкладного повторного розгляду.

Після повторного розгляду Панеллю, Комісія конкурсу ухвалює остаточне рішення щодо чисельного оцінювання цього проєкту з урахуванням пропозиції Панелі.

Під час формування рейтингового списку проєктів не враховується висновок експерта у разі виявлення не заявленого експертом конфлікту інтересів після завершення наукової і науково-технічної експертизи.

У термін не більше п'яти робочих днів після формування рейтингового списку проєктів та прийняття відповідного рішення Комісією конкурсу складається протокол, в якому зазначаються результати наукової і науково-технічної експертизи проєктів і пропозиції щодо рейтингового списку проєктів та їх чисельного оцінювання.

До протоколу додається також перелік проєктів, що рекомендуються до реалізації за рахунок грантової підтримки Фонду, та список переможців конкурсу із зазначенням рекомендованого обсягу фінансування проєкту та їх розподілу за роками у межах видатків Фонду, передбачених на відповідні цілі.

Комісія конкурсу може запропонувати корекцію бюджетів проєктів на основі рекомендації експертів та комунікації з науковими керівниками проєктів, перед формуванням остаточного списку переможців конкурсу із зазначенням рекомендованого обсягу фінансування.

22. Результати конкурсу затверджуються науковою радою Фонду. Якщо наукова рада Фонду вважає, що визначення підсумкової чисельної оцінки певних проєктів відбулося з порушенням процедур, визначених цим Порядком, то вона повертає відповідні проєкти до Комісії конкурсу для невідкладного повторного розгляду.

23. Рішення про затвердження результатів конкурсу, переліку проєктів, що рекомендуються до реалізації за рахунок грантової підтримки Фонду, та рейтинговий список всіх проєктів із зазначенням отриманих кожним проєктом балів оприлюднюються дирекцією Фонду на офіційному веб-сайті Фонду не пізніше ніж протягом п'яти робочих днів після ухвалення такого рішення. Для проєктів, що рекомендуються до реалізації за рахунок грантової підтримки Фонду, оприлюднюються також обсяги їх фінансування та ПІБ наукового керівника.

24. Текстові обґрунтування оцінок, отриманих проєктом за результатами наукової і науково-технічної експертизи, а також витяг із протоколу засідання Панелі надсилається учаснику конкурсу електронною поштою не пізніше ніж протягом 10 робочих днів з часу затвердження науковою радою Фонду результатів конкурсу.

Додаток 1

до Порядку розгляду та експертизи проєктів
із виконання наукових досліджень і розробок,
що подаються Національному фонду досліджень України
для участі в конкурсних відборах

Положення про Комісію конкурсу Національного фонду досліджень України

I. Загальні положення

1. Комісія конкурсу Національного фонду досліджень України (далі – Комісія конкурсу) створюється для проведення конкурсного відбору та організації оцінювання проєктів, що фінансуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України (далі – Фонд).

2. У своїй діяльності Комісія конкурсу керується Конституцією та Законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, Порядком конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень України проєктів з виконання наукових досліджень і розробок, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1170 (далі – Порядок), умовами конкретного конкурсу, Порядком розгляду та експертизи проєктів із виконання наукових досліджень і розробок, що подаються Національному фонду досліджень України для участі в конкурсних відборах, Положенням про дотримання наукових етичних принципів та запобігання конфлікту інтересів під час проведення експертизи та конкурсного відбору проєктів, що фінансуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України, іншими нормативно-правовими актами України та цим Положенням.

3. Комісія конкурсу забезпечує проведення прозорого та неупередженого відбору експертів, що залучатимуться до наукової і науково-технічної експертизи проєктів, здійснює об'єктивний розгляд висновків експертів, а також забезпечує підготовку пропозицій науковій раді Фонду щодо рейтингового списку проєктів.

4. Повноваження Комісії конкурсу тривають до завершення процесу укладання договорів з переможцями конкурсу про виконання наукових досліджень і розробок за рахунок грантової підтримки Фонду.

II. Порядок формування, структура та склад Комісії конкурсу

1. Комісія конкурсу обирається науковою радою секції Фонду серед визнаних вчених. У випадку оголошення конкурсу, спільного для різних секцій Фонду, склад Комісії конкурсу затверджується за спільною узгодженою пропозицією наукових рад секцій Фонду.

Структурно Комісія конкурсу складається з Тематичних Панелей (далі – Панелі, або Панелі конкурсу). Панелі у складі не менше 5 осіб формуються Комісією конкурсу зі свого складу. Кількість Панелей встановлюється умовами конкурсу.

Оголошення про вибори Комісії конкурсу оприлюднюється на веб-сайті Фонду разом із рішенням наукової ради Фонду про оголошення конкурсу.

Члени Комісії конкурсу обираються з числа визнаних вчених з урахуванням таких основних критеріїв:

- наявність наукового ступеня;
- широка цитованість наукових публікацій у відповідній галузі науки;
- висока кваліфікація та досвід;

- досвід проведення наукової і науково-технічної експертизи;
- бездоганна професійна репутація та академічна доброчесність (зокрема, якщо хоча б два члени наукової ради секції Фонду мають заперечення проти певної кандидатури з огляду на обґрунтовані сумніви щодо її репутації та/або академічної доброчесності, така кандидатура не допускається до розгляду).

Наукова рада секції Фонду може застосовувати додаткові критерії, які не можуть суперечити переліченим вище основним критеріям відбору до членів Комісії конкурсу з метою обрання найбільш кваліфікованих та досвідчених кандидатур.

Для обрання до складу Комісії конкурсу відповідна кандидатура повинна набрати більше половини голосів складу наукової ради секції Фонду.

Членами Комісії конкурсу не можуть бути

- працівники дирекції Фонду, члени наукової ради Фонду, Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій та члени їхніх сімей;
- керівники або заступники керівника наукових установ, організацій і закладів вищої освіти, а також особи, що займають інші штатні адміністративні посади вище рівня керівника структурного підрозділу (відділу, лабораторії, кафедри) наукової установи чи закладу вищої освіти.

Всі члени Комісії конкурсу письмово підтверджують ознайомлення з вимогами Порядку розгляду та експертизи проектів із виконання наукових досліджень і розробок, що подаються Національному фонду досліджень України для участі в конкурсних відборах, вимогами Положення про дотримання наукових етичних принципів та

запобігання конфлікту інтересів під час проведення експертизи та конкурсного відбору проектів, що фінансуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України, та підписують зобов'язання про нерозголошення конфіденційної інформації (в тому числі – конфіденційної конкурсної інформації).

2. Члени Комісії конкурсу на першому її засіданні обирають зі свого складу голову та заступника голови Комісії конкурсу, рішення ухвалюється більшістю голосів від загального складу Комісії. Переобрання голови та/або заступника голови Комісії конкурсу може бути здійснене за рішенням більшості членів від складу Комісії конкурсу на будь-якому з етапів проведення конкурсу. Обрання та переобрання голови та заступника голови Комісії конкурсу може здійснюватися шляхом проведення засідання в онлайн режимі чи аудіо/відео конференції.

3. Члени Панелей на першому засіданні кожної Панелі обирають зі свого складу голову та заступника голови Панелі. Переобрання голови та/або заступника голови Панелі може бути здійснене за рішенням більшості членів від складу Панелі на будь-якому з етапів проведення конкурсу. Обрання та переобрання голови та заступника голови Панелі може здійснюватися шляхом проведення засідання в онлайн режимі чи аудіо/відео конференції.

4. У разі необхідності кількість членів Комісії конкурсу і, відповідно, членів Панелей може бути збільшена не більше як на третину від початкового складу.

5. Функції секретаря Комісії конкурсу виконує уповноважений працівник дирекції Фонду. Функції секретаря Панелі виконує уповноважений працівник дирекції Фонду.

III. Повноваження Комісії конкурсу

1. Комісія конкурсу:

- 1) здійснює (за технічної та організаційної підтримки Референтів) попередній розгляд заявок щодо їхньої відповідності критеріям, визначеним науковою радою Фонду в умовах конкурсу, та відхиляє заявки, що таким критеріям не відповідають;
- 2) затверджує остаточний список проєктів, допущених до участі у конкурсі, та розподіляє ці проєкти поміж Панелями відповідно до зазначеної в заявці галузі знань;
- 3) якщо проєкт заявлений авторами або визначений рішенням Комісії конкурсу як міждисциплінарний, то його розгляд забезпечують дві Панелі; при цьому відповідальною за розгляд проєкту є та Панель, тематика якої належить до галузі знань, вказаної у заявці першою.
- 4) визначає зі свого складу двох Кураторів заявок за пропозиціями відповідних Панелей (для міждисциплінарних проєктів по одному куратору від двох панелей, що забезпечують її розгляд):
- 5) затверджує рейтингові списки можливих експертів для кожного проєкту за поданням Кураторів;
- 6) доручає Референтам комунікацію з можливими експертами для формування остаточного списку з трьох експертів до кожного проєкту (на підставі їх згоди), а також надсилання проєктів (надсилання запитів для проведення експертизи) експертам для проведення наукової і науково-технічної експертизи ;
- 7) відсторонює експертів від проведення наукової і науково-технічної експертизи проєктів та анулює експертний висновок у разі виявлення конфлікту інтересів, не заявленого експертом;
- 8) на основі виражених в балах результатів наукової і науково-технічної експертизи формує рейтинговий список проєктів із зазначенням інформації щодо їхнього чисельного оцінювання (від найбільшого значення до найменшого).
- 9) складає перелік проєктів, що рекомендуються до реалізації за рахунок грантової підтримки Фонду, та список переможців конкурсу.
- 10) подає результати конкурсу для затвердження науковою радою Фонду;
- 11) здійснює інші повноваження, пов'язані з проведенням конкурсу, визначені Порядком та цим Положенням.

2. Панелі формують пропозиції щодо Кураторів заявок, пропозиції до переліку заявок, які пропонується зняти з розгляду на підставі невідповідності тематиці та іншим вимогам конкурсу, пропозиції рейтингових списків можливих експертів, пропозиції щодо прийняття експертних висновків до розгляду, пропозиції щодо підсумкових чисельних оцінок проєктів.

3. Голова Комісії конкурсу:

- 1) головує на засіданнях Комісії конкурсу;
- 2) організовує роботу Комісії конкурсу, скликає засідання Комісії конкурсу, вносить проєкт порядку денного;
- 3) підписує протоколи засідань Комісії конкурсу;
- 4) здійснює загальне керівництво Комісією конкурсу;
- 5) здійснює контроль за належним і вчасним реагуванням голови Панелі на звернення Арбітра;
- 6) здійснює інші повноваження, визначені цим Положенням.

4. У разі відсутності голови Комісії конкурсу його функції виконує його заступник.

5. Члени Комісії конкурсу мають право:

- 1) вносити пропозиції до порядку денного засідання Комісії конкурсу та засідань Панелей, до яких вони входять;
- 2) ознайомлюватися з документами, які розглядаються на засіданні Комісії конкурсу, брати участь у їх підготовці та дослідженні в час між засіданнями;
- 3) за погодженням із головою Комісії конкурсу готувати для розгляду на засіданні Комісії конкурсу окремі питання, необхідні для здійснення її діяльності, проведення Конкурсу тощо;
- 4) висловлювати свої думки та міркування, а також надавати додаткові документи та пояснення з питань, що розглядаються;
- 5) підписувати протокол засідання Комісії конкурсу та відповідних Панелей про результати конкурсного відбору;
- 6) доповідати на засіданні Комісії конкурсу з питань порядку денного, вносити пропозиції, готувати проекти рішень Комісії конкурсу;
- 7) голосувати з будь-якого рішення Комісії конкурсу, крім випадків, коли Комісією конкурсу ухвалено рішення про неголосування члена Комісії конкурсу через наявність конфлікту інтересів або інших обставин, які впливають на його/її неупередженість;
- 8) висловлювати окрему думку щодо рішень Комісії конкурсу;
- 9) взяти самовідвід або відмовитися від участі в голосуванні через наявність конфлікту інтересів або інших обставин, які впливають на його/її неупередженість;
- 10) здійснювати інші повноваження, визначені цим Порядком розгляду та експертизи проектів.

6. Секретар Комісії конкурсу:

- 1) готує, за погодженням з головою Комісії конкурсу, проекти порядку денного засідань Комісії конкурсу;
- 2) здійснює підготовку до засідань Комісії конкурсу, інформує членів Комісії конкурсу про час, місце, режим (онлайн чи офлайн) проведення засідання Комісії конкурсу, виконує інші доручення голови Комісії конкурсу, пов'язані з організацією проведення засідань Комісії конкурсу;
- 3) готує проекти протоколів засідань Комісії конкурсу.

7. Секретар Панелі:

- 1) готує, за погодженням з головою Панелі, проекти порядку денного засідань Панелі;
- 2) здійснює підготовку до засідань Панелі, інформує членів Панелі про час, місце, режим (онлайн чи офлайн) засідання, виконує інші доручення голови Панелі, пов'язані з організацією проведення засідань Панелі;
- 3) готує проекти протоколів засідань Панелі.

IV. Забезпечення діяльності Комісії конкурсу

Організаційно-технічну підтримку діяльності Комісії конкурсу забезпечує дирекція Фонду.

V. Організація та порядок роботи (проведення засідань) Комісії конкурсу

1. З метою забезпечення прозорості процесу ухвалення рішень та запобігання конфлікту інтересів під час проведення експертизи та конкурсного відбору проєктів, члени Комісії конкурсу після ознайомлення з переліком проєктів та списком можливих експертів повинні підписати заяву щодо відсутності конфлікту інтересів.

Кожен член Комісії конкурсу, який бере участь у її засіданні і має інформацію про будь-який конфлікт інтересів, повинен негайно про це повідомити.

У випадку виявлення конфлікту інтересів після ухвалення рішення Комісією конкурсу вона має зібратися на повторне засідання з метою розгляду виявленого конфлікту. Якщо конфлікт інтересів наявний, члени Комісії конкурсу визначають, чи вплинуло б рішення члена Комісії конкурсу, стосовно якого виявлено такий конфлікт, на результати голосування кожного з них. Якщо ні, то початкове рішення залишається в силі. Якщо хоча б один із членів Комісії конкурсу вважатиме, що на результат його/її голосування такий конфлікт міг справити вплив, проводиться повторне голосування.

Голос члена Комісії конкурсу, стосовно якого виявлено незаявлений конфлікт інтересів, не враховується при повторному голосуванні. Наукова рада Фонду розглядає питання про відсторонення такого члена Комісії конкурсу від подальшої участі у процедурі конкурсного відбору.

2. Документи, які стосуються конкурсу, повинні розглядатись як документи, що містять конфіденційну конкурсну інформацію.

Референти, члени Комісії конкурсу, члени наукової ради Фонду (в тому числі Арбітри і Спостерігачі), не мають права розголошувати особам, які не є членами Комісії конкурсу або членами наукової ради Фонду, відому їм конфіденційну конкурсну інформацію, а також інформацію щодо персонального складу Комісії конкурсу та Панелей (крім випадків, коли наукова рада Фонду ухвалила рішення зробити таку інформацію загальнодоступною).

3. Організаційною формою роботи Комісії/Панелі конкурсу є засідання, які скликаються головою Комісії /Панелі конкурсу або за ініціативою не менше трьох членів Комісії/Панелі конкурсу. Засідання Комісії/Панелі конкурсу можуть відбуватися в режимі онлайн з застосуванням засобів аудіо- і відеозв'язку; у цьому разі забезпечується аудіо/відеозапис засідання, який зберігається до оприлюднення науковою радою Фонду результатів конкурсу і також вважається конфіденційною конкурсною інформацією. Засідання Комісії/Панелі конкурсу є правочинним, якщо в ньому взяли участь не менш ніж дві третини її складу.

4. У випадку відсутності у Порядку розгляду та експертизи проєктів із виконання наукових досліджень і розробок, що подаються Національному фонду досліджень України для участі в конкурсних відборах положень, що визначають порядок проведення засідання або розгляд будь-якого з процедурних питань, Комісія конкурсу має ухвалювати рішення, яке забезпечує об'єктивність, неупередженість і своєчасність конкурсного відбору та інших принципів проведення конкурсного відбору у відповідності до Порядку. Таке рішення має бути документально оформлене у письмовій формі із зазначенням процедури, яку використовувала Комісія конкурсу.

5. Не пізніше ніж за 2 робочих дні до початку засідання секретар Комісії/Панелі конкурсу надсилає електронною поштою запрошення всім членам Комісії/Панелі конкурсу.

У випадку, якщо на запрошення не отримано відповіді, членів Комісії, від яких не надійшло відповіді, повідомляють телефоном про час та місце проведення засідання Комісії конкурсу або про час проведення засідання в онлайн режимі чи аудіо/відео конференції.

6. На кожному засіданні Комісії/Панелі конкурсу ведеться протокол із зазначенням результатів голосування. Члени Комісії/Панелі можуть мати особливу думку стосовно предмету голосування і мають право висловити таку думку, зафіксувавши її в протоколі. Протокол підписується головою та секретарем Комісії/Панелі конкурсу. У разі участі

всіх або частини членів Комісії/Панелі у засіданні в режимі аудіо/відео конференцій або голосування онлайн секретар Комісії/Панелі своїм підписом у протоколі засвідчує правильність відображених у ньому даних щодо фізично відсутніх членів Комісії/Панелі. Копія протоколу кожного засідання розсилається секретарем всім членам Комісії/Панелі електронною поштою не пізніше ніж через три робочих дні з дня завершення засідання. Протокол вважається погодженим членами Комісії/Панелі, якщо вони протягом семи робочих днів з дня завершення засідання не висловили до нього зауважень в письмовій формі, надісланих електронною поштою на ім'я голови та секретаря Комісії /Панелі.

Підведення результатів конкурсу здійснюється на засіданні Комісії конкурсу. Протокол засідання Комісії конкурсу, на якому підводяться результати конкурсу, підписують всі присутні на засіданні члени Комісії конкурсу. У разі наявності форс-мажорних обставин підведення результатів конкурсу може бути здійснене шляхом проведення засідання Комісії конкурсу в онлайн режимі чи аудіо/відео конференції; у цьому випадку протокол підписують голова та секретар Комісії конкурсу, а кожен член Комісії протягом не більш як двох днів надсилає секретареві підписану ним паперову копію протокола поштою.

Усі протоколи засідань Комісії/Панелі конкурсу, включно з аудіо/відеозаписами засідань, зберігаються дирекцією Фонду згідно чинного законодавства, аудіо/відеозаписами засідань зберігаються до закінчення повноважень Комісії конкурсу.

7. Про всі виявлені випадки можливого порушення експертами або членами Комісії конкурсу вимог Положення про дотримання наукових етичних принципів та запобігання конфлікту інтересів під час проведення експертизи та конкурсного відбору проєктів, що фінансуються за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України, голова Комісії конкурсу зобов'язаний повідомляти голові Фонду протягом не більш як трьох робочих днів з моменту встановлення Комісією конкурсу факту порушення, з метою прийняття науковою радою секції Фонду рішень щодо недопущення цих осіб до подальшої участі у процедурах наукової і науково-технічної експертизи та/або конкурсного відбору проєктів, що подаються Національному фонду досліджень України; такі рішення передаються на розгляд наукової ради Фонду.

8. Комісія/Панель конкурсу ухвалює рішення простою більшістю голосів від її складу шляхом відкритого голосування, крім випадків, коли Комісією/Панеллю ухвалено рішення про неголосування члена Комісії/Панелі конкурсу через наявність у нього/неї конфлікту інтересів або інших обставин, які впливають на його/її неупередженість.

У разі участі всіх або частини членів Комісії/Панелі у засіданні в режимі аудіо/відео конференцій або голосування онлайн, секретар Комісії/Панелі особисто відповідає за забезпечення документальної фіксації автентичності результатів голосування, шляхом відео- чи аудіозапису, тощо.

Підрахунок голосів здійснює секретар Комісії/Панелі конкурсу. Якщо за результатами голосування за різні пропозиції отримано рівну кількість голосів, голова Комісії/Панелі конкурсу ставить питання на повторне голосування після додаткового обговорення. У разі повторного рівного розподілу голосів, голос голови Комісії/Панелі конкурсу є вирішальним.

Не допускається голосування за дорученням або передача голосу іншому члену Комісії/Панелі конкурсу.

9. За результатами розгляду проєктів протягом п'яти робочих днів після ухвалення рішення Комісією конкурсу складається протокол із зазначенням у ньому виражених в балах результатів наукової і науково-технічної експертизи кожного проєкту та пропозицій щодо рейтингового списку проєктів.

До протоколу додається перелік проєктів, рекомендованих до виконання за рахунок грантової підтримки Фонду, а також список переможців конкурсу із зазначенням рекомендованого обсягу фінансування проєкту та розподілу коштів за роками у межах видатків Фонду, передбачених на відповідні цілі.

Зазначені матеріали передаються Науковій раді Фонду для затвердження результатів конкурсу.

10. Оплата праці членів Комісії конкурсу здійснюється з урахуванням Порядку формування та використання коштів Національного фонду досліджень України та Норм оплати праці експертів, які залучаються для проведення державної наукової та науково-технічної експертиз, що проводяться за рахунок коштів державного бюджету.

Додаток 2

до Порядку розгляду та експертизи проєктів
із виконання наукових досліджень і розробок,
що подаються Національному фонду досліджень України

для участі в конкурсних відборах

1. Оцінювання проєктів здійснюється незалежними експертами за формою та критеріями, затвердженими науковою радою Фонду.
2. Кожен проєкт оцінюється за такими аспектами з відповідними ваговими коефіцієнтами:
 - Якість запланованого дослідження;
 - Значущість проєкту для подальшого розвитку науки / техніки / технологій / суспільства (відповідно до спрямування проєкту);
 - Якість і реалістичність запропонованого плану виконання проєкту;
 - Науковий доробок виконавців проєкту.
3. Кожен із аспектів включає кілька критеріїв оцінювання, що мають власні вагові коефіцієнти.
4. Оцінка за кожним критерієм здійснюється експертом за 5-бальною шкалою з обов'язковим наданням відповідного обґрунтування.
5. Кількість балів за аспектом вираховується як середнє арифметичне зважене балів за критеріями оцінювання за цим аспектом.
6. Загальна кількість балів проєкту вираховується як середнє арифметичне зважене балів за аспектами, помножене на 20.
7. Під час оцінювання проєкту для кожного критерію використовується 5-бальна шкала з таким значенням балів:

0	Проєкт не відповідає критерію або не може бути оцінений через відсутність або неповноту інформації, передбаченої цим критерієм.
1. Погано	Інформацію щодо оцінюваного критерію представлено неадекватно або вона має критичні недоліки.

2. Задовільно	У цілому проєкт відповідає критерію, але при цьому є суттєві недоліки.
3. Добре	Проєкт відповідає критерію, але є деякі недоліки.
4. Дуже добре	Проєкт дуже добре відповідає критерію, але можливе покращення.
5. Відмінно	Показник відповідає критерію повною мірою.

Для оцінювання проєкту із виконання наукових досліджень і розробок застосовуються такі критерії, вагові коефіцієнти та форма:

Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	Ваговий коефіцієнт
----------------------------	-------------------------	---------------------------

<p>1. Якість запланованого дослідження</p> <p>У цьому розділі передбачено оцінку обґрунтування наукового проекту, його спрямованості на вирішення актуальної (нагальної) наукової проблеми, чіткості формулювання мети і завдань, їхньої відповідності сучасному рівню наукових досягнень, новизни наукової ідеї, оригінальності наукової гіпотези, коректності вибору методології та методів дослідження для перевірки наукової гіпотези.</p>	<p>Від 0 до 5</p> <p>Кількість балів за аспектом вираховується як середнє арифметичне зважене балів за критеріями</p>	<p>Ваговий коефіцієнт аспекту визначається умовами конкурсу</p>
<p>1.1. Мотивація і обґрунтованість наукової концепції: чи адекватно та з відповідними посиланнями описано актуальний стан досліджень і проблеми, які потребують вирішення.</p>	<p>0-5</p>	<p>0.3</p>
<p><i>Коментарі:</i></p>		
<p>1.2. Новизна наукових ідей (у тому числі з позицій міждисциплінарності у разі, якщо дослідження має мультидисциплінарний характер)</p>	<p>0-5</p>	<p>0.3</p>
<p><i>Коментарі:</i></p>		

<p>1.3. Ясність та актуальність сформульованої мети і завдань дослідження</p>	<p>0-5</p>	<p>0.2</p>
<p><i>Коментарі:</i></p>		
<p>1.4. Адекватність запропонованих підходів та методів дослідження, їхня відповідність меті та завданням проєкту.</p>	<p>0-5</p>	<p>0.2</p>
<p><i>Коментарі:</i></p>		
	<p>Середній зважений бал</p>	

<p>2. Значущість проєкту для подальшого розвитку науки / техніки / технологій / суспільства (відповідно до спрямування проєкту)</p> <p>У межах цього розділу передбачено оцінку чіткості визначення й аргументованості перспективи подальшого застосування результатів дослідження з метою розвитку науки і нових технологій, а також можливостей впровадження результатів дослідження в економічній та суспільній сферах. Ураховується повнота і потенційна ефективність оприлюднення результатів дослідження, можливість комерціалізації набутків проєкту.</p>	<p>Від 0 до 5</p> <p>Кількість балів за аспектом вираховується як середнє арифметичне зважене балів за критеріями</p>	<p>Ваговий коефіцієнт аспекту визначається умовами конкурсу</p>
<p>2.1. Потенційна важливість очікуваних результатів та отримання нових знань, розбудова нових підходів і технологій та/або їхнє значення для розв'язання актуальних практичних наукових / технічних / суспільних проблем.</p>	<p>0-5</p>	<p>0.5</p>
<p><i>Коментарі:</i></p>		
<p>2.2. Ефективність та доречність запланованих шляхів оприлюднення/використання результатів дослідження (очікувані фахові публікації, виступи на міжнародних наукових конференціях, поширення результатів дослідження серед громадськості).</p>	<p>0-5</p>	<p>0.5</p>

<i>Коментарі:</i>		
	Середній зважений бал	
<p>3. Якість і реалістичність запропонованого плану виконання проєкту</p> <p>У межах цього розділу оцінюється обґрунтованість плану роботи і чіткість проміжних цілей, їхня логічна послідовність; чіткість опису запланованих завдань із зазначенням конкретних результатів, які можуть бути перевірені; узгодженість складності завдань із їхніми часовими рамками; відповідність обладнання та матеріалів, зазначених як необхідні для виконання проєкту, реалізації його мети та завдань; чіткість опису обладнання і матеріалів та адекватність їхньої ціни в бюджеті.</p>	<p style="text-align: center;">Від 0 до 5</p> <p>Кількість балів за аспектом вираховується як середнє арифметичне зважене балів за критеріями</p>	<p style="text-align: center;">Ваговий коефіцієнт аспекту – визначається умовами конкурсу</p>
<p>3.1. Обґрунтованість плану роботи, відповідність часових рамок складності сформульованих етапів та завдань, чіткість проміжних цілей, їхня логічна послідовність,</p>	0-5	0.25

<i>Коментарі:</i>		
3.2. Відповідність матеріально-технічної бази, обладнання (наявного та запланованого) поставленим завданням	0-5	0.25
<i>Коментарі:</i>		
3.3. Збалансованість та обґрунтованість загального бюджету проекту	0-5	0.25
<i>Коментарі:</i>		
3.4. Наявність і обґрунтованість оцінки можливих ризиків та передбачення шляхів їх запобігання чи вирішення.	0-5	0.25
<i>Коментарі:</i>		
	Середній зважений бал	

4. Науковий доробок виконавців проєкту	Від 0 до 5 Кількість балів за аспектом вираховується як середнє арифметичне зважене балів за критеріями	Ваговий коефіцієнт аспекту визначається умовами конкурсу
4.1. Якість публікацій керівника проєкту за останні 5 років.	0-5	0.3
4.2. Якість публікацій виконавців проєкту за останні 5 років	0-5	0.3
4.3. Збалансованість команди виконавців: відповідність кількості виконавців та рівня їхньої кваліфікації меті та завданням проєкту.	0-5	0.2
4.4. Участь керівника та виконавців проєкту в наукових програмах, фінансованих вітчизняними та міжнародними організаціями і установами (зокрема, грантами) за останні 5 років.	0-5	0.2
	Середній зважений бал	

	Загальний бал проєкту: середнє арифметичне зважене балів за аспектами, помножене на 20	
--	---	--